

# יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תקפה

עש"ק פ' עקב, מחרת כ"ף מנ"א ה'תשס"ה

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ג שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ה שנה לנשיאותו

**יחי אדוננו מורנו מלך המשיח לעולם ועד**

## מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

### לזכרון

כ"ק הרה"ג והרה"ח ומקובל רב פעלים

לתורה ולמצות ורבים השיב מעון

ר' לוי יצחק ז"ל

שניאורסאהן

אביו של כ"ק אדמו"ר מה"מ

אשר נאסר והגלה על עבודתו

בהחזקת והפצת היהדות

ונפטר בגלות

ביום כ"ף לחודש מנחם אב

שנת ה'תש"ד

Eli Shagalov

B"H

HAIMISHE DRIVER  
CAR SERVICE

24 Hour Service  
15 Passenger Available

CellPhone: (323) 842-3666  
Email: haimishedriver@yahoo.com

ב"ה

דבר מלכות

3

הכח הזכות והאחריות הגדולה - לבקש ולצעוק: "עד מתי"? / משיחת שי"פ עקב החטאי

זמן הגאולה

8

לדעת לענות בלי להתבלבל / פרשת השבוע והזמן הנכחי באור הגאולה

יילחום מלחמת ה' - ויוצח

11

בפיקוח נפש אסור לשחוק / שיחות בעניני שלימות העם והארץ

כתי"ק - פרסום ראשון

13

הלימוד מבעל ההילולא / צילומים נדירים מהגהת הרבי על שיחת שי"פ עקב החטאים

המדורים "דבר מלכות" ו"זמן הגאולה" מוקדשים לעיני אורי אהרן יואל בן יוסף ארי לייב ז"ל - נלב"ע ביום ב' סבת ה'תשכ"ב ולעילוי נשמת פאולין דות בת ר' יצחק ע"ה - נלב"ע ביום ב' דחה"ש, ז' סיון ה'תש"ס ולעיני מרת חשא ב"ר נטע אורי ע"ה ובעלה ר' יוסף ארי לייב ב"ר משה באר ע"ה ולעיני ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה שנאל יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים העידו "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה ולזכות זוג' - תבלחט"א - מרת ח'י רחל בת שפירנצא שנאל ולזכות כל בני משפחותיהם שיחיו - לברכות עד בלי די

צילומי הכתי"ק מוקדשים לעילוי נשמת מרת מרים בת ר' אליהו וג'מילה ע"ה אלבז נפטרה במוצאי שבת קודש פ' בלק, אור לט"ז תמוז ה'תשס"ד - ת. נ. צ. ב. ה. יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים העידו "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והיא בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה נדבת: מרים, מרדכי, יעקב ודניאל בני מאיר ופרלה שיחיו לוי

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל: 718-735-5136  
 סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית שמואל, מיקוד: 26109 • טלפקס: (04) 8715-770  
 דואר אלקטרוני: yechy@neto.bezeqint.net • אינטרנט: http://www.torah4blind.org

בסדר. משיחות שי"פ עקב, כ"ף מנחביאב ה'תשכ"ב...  
 יום השי"ק זה הוא (א) יום השבת. שלאחרי חמשה עשר באב. שבו נעשה העילוי השלימות (יחולו"י) דחמשה עשר באב. (ב) עשרים באב. יום ההילולא של אאמרזי ז"ל.  
 הקשר השייכות ביניהם... יש לומר:  
 העילוי דחמשה עשר באב - ללא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב... הוא, כמדובר לעיל, מכיון שבו נחברו שבטלה הגויחה החשעה באב ("יום שכלנו בו מתי מדבר"), כולל ביטול כללות ענין התורבן והגלות, עיי שנתגלת הבטונה הפנימית - יחדה צורך עלי, ובלשון המדרש: "עלה ארזי והתבטב ארזאל... על מנת שיבוא אמו רבבה ארזאל". בנין ביהמ"ק השלישי.  
 כוננוצ ליום ההילולא - כ"ף מאה"ל - שקולה כוחתן של צדקים כשריפת בית אלקיעזר, אשר, הכוננה יבזה היא, כאמור, כדי לבוצ לתכלית העילוי רבויין ביהמ"ק השלישי.  
 ומה מוכן גודל השמחה בי"ם השי"ק זה? - לאחרי סבת נחמו"ל נחמה ככפלים<sup>10</sup>, רבמילא, גם קשמחה היא ככפלים, לאחרי חמשה עשר באב. ללא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב, ידעו הכי נעלה מצד הפיכת הענינים הבלתי רצויים, ע"ה, ממש המבטאים כל העומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח, ולא עוד, אלא שהם עתידים להיות ימים טובים ומתי ששון וששחה"ן, וכו' ליום השבת שבבנועשה העילוי והשלימות דחמשה עשר באב.  
 (7) ליום ידעו כחמשה עשר באב, האה לקדש...  
 (8) דבר ידעו...  
 (9) טעם לשמחה דיום השבת...  
 (10) דבר ידעו...  
 (11) דבר ידעו...  
 (12) דבר ידעו...

# הכח הזכות והאחריות הגדולה - לבקש ולצעוק: "עד מתי"?!?

יש בכוחו של יהודי לעורר עצמו ולעורר יהודים אחרים, ובעיקר לעורר ככיכול את הקב"ה - ש"בואו ונחשוב חשבוננו של עולם": לפי כל החשבונות הי' צריך הקב"ה כבר מזמן להביא את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו ● מקבל יהודי (במקום ובזמן זה) את הכחות הגדולים ביותר וגם את הזכות ואחריות הגדולה ביותר לבקש ולצעוק להקב"ה: "עד מתי"?!...! ● עכשיו נתוסף חידוש, שבימים האחרונים הודפס ספר התניא בכתב "ברייל" - שע"יז נפעל חידוש בהפצת המעיינות, שזה הגיע גם לסוג חדש ד"חוצה" (עבור "סגי-נהור")! ● אחרי שכבר פעלו גם ענין זה בהפצת המעיינות חוצה) דבר ברור, שתיכף ומיד ממש צריכה כבר לבוא הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו!

משיחות ש"פ עקב, כ"ג מנ"א, מבה"ח אלול ה'תנש"א - מונה, תרגום מאידית

ובענינו: "עקב" יש בו גם הפירוש<sup>3</sup>, שקאי על "עקב" בזמן - דדא דעקבתא דמשיחא, ובפרט עקבתא דעקבתא דמשיחא - הזמן בו אנו נמצאים עכשיו.

וע"ד שני פירושים הנ"ל ב"עקב" ישנם גם שני פירושים ב"עקב" בפירושו עקבתא דמשיחא<sup>4</sup>: (א) מלשון עקביים<sup>5</sup>, הדרגא

א. [. .] כמדובר כמ"פ ובפרט לאחרונה, שכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", וע"פ כל הסימנים הרי "הנה זה (משיח) בא"<sup>2</sup>, לכן עסוקים כל הזמן במחשבה ודיבור אודות הגאולה, ומחפשים לקשר את כל הענינים דזמן זה עם הגאולה, והעבודה דבנ"י היא למהר את הגאולה.

(1) נוסח "אני מאמין" הנדפס בסיפורים וכו'. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 394.  
(2) שה"ש ב, ח ובשהש"ד עה"פ.

(3) אוה"ת ריש פרשתנו.  
(4) בהבא להלן, ראה גם "קובץ י"א ניסן שנת הפ"ט" אות סב.

בכפלים", ובמילא, גם השמחה היא **בכפליים**: לאחר חמשה עשר באב, "לא היו טובים לישראל כחמשה עשר באב", יו"ט הכי נעלה מצד הפיכת ("והפכתי **אבלם לששון**") הענינים הבלתי-רצויים, ע"ד מ"ש הרמב"ם "כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח, ולא עוד, אלא שהם עתידים להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה"; ועד ליום השבת שבו נעשה העילוי והשלימות דחמשה עשר באב, ובמיוחד כשחל בעשרים באב, ובפרט כשהוא - (מתחיל משנת ה'תש"ד, שנת הסתלקות שלו) יום הילולא של צדיק, שהוא "כשריפת בית אלקינו", שתכליתו ומטרתו - בנין ביהמ"ק השלישי, "ביום שמחת לבו, זה בנין ביהמ"ק שיבנה במהרה בימינו".

המדור מוקדש לעילוי נשמת  
חי'ה מושקא ושטערנא אסתר ע"ה בנות - יבלחט"א - הרה"ח ר' אפרים זאב שמואלי שיחי  
נלב"ע ביום כ"א מנחם-אב ה'תשס"ד  
ולע"נ הוריו: ר' ברוך אשר ב"ר זאב ע"ה שמואלי - נפטר ביום ש"ק פ' בהעלותך, י"ד סיון ה'תשס"ג  
ומרת גי'שא גני' בת ר' אפרים ע"ה - נפטרה ביום ש"ק פ' ויחי, ט"ז טבת ה'תשס"ד  
ת. ג. צ. ב. ה.  
יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים העידוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

להלן צילום חלקי מהשער לקונטרס משיחות ש"פ עקב, כ"ף מנ"א ה'תשמ"ז,  
עליו כתב כ"ק אד"ש מה"מ באותיות גדולות ובהדגשה [להוציא לאור]: מהיר.



להלן המשך השיחה והצילום מעמוד 15:

2 משיחות ש"פ עקב, כ"ף מנחם-אב ה'תשמ"ז  
כאכ. כפככ כשחל כעשרים באב. / יום הילולא של צדיק, כשריפת בית  
אלקינו. שהכליתו ומטרתו - בנין ביהמ"ק השלישי, ביום שמחת לבו, זה  
בנין ביהמ"ק שיבנה במהרה בימינו.

# הלימוד מבעל ההילולא

בבואנו מיום כ"ף מנחם אב, הבאנו צילומים נדירים ומיוחדים (מוקטנים) מהגהת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א על שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנ"א ה'תשמ"ז (השיחה נדפסה ב'התוועדות' תשמ"ז ח"ד ע' 218 ואילך)

## להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

א. יום הש"ק הוא (א) יום השבת שלאחרי חמשה עשר באב, שבו נעשה העילוי והשלימות ('ויכולו')<sup>1</sup> דחמשה עשר באב, (ב) עשרים באב, יום ההילולא של אדמו"ר ז"ל.

ובביאור (הקשר והשייכות ביניהם)<sup>2</sup> המוסר השכל שיש ללמוד - כל אלה שיוזעים ושייכים לאדמו"ר ע"י לימוד חד"ת שלו וקיום הוראותיו - ע"פ הוראת הבעש"ט הידועה<sup>3</sup> שכל מה שהאדם רואה או שומע צריך ללמוד מזה הוראות במילוי תפקידו בעולם לשרת את קונו - יש לומר:

העילוי דחמשה עשר באב - "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב"<sup>4</sup> - הוא, כמדובר לעיל<sup>5</sup> מכיון שבו נתברר שבטלה הגזירה דתשעה באב ("יום שכלו בו מתי מדבר")<sup>6</sup>, כולל ביטול כללות ענין החורבן והגלות<sup>7</sup> עי"ז שנתגלתה הכוונה הפנימית - ירידה צורך עלי, ובלשון המדרש<sup>8</sup> "עלה אר"י במזל אר"י והחריב אר"י... על מנת שיבוא אר"י במזל אר"י ויבנה אר"י", בנין ביהמ"ק השלישי.

ועד"ז בנוגע ליום ההילולא - ע"פ מארז"ל<sup>9</sup> "שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלקינו", אשר, הכוונה בזה היא כאמור, כדי לבוא לתכלית העילוי ד"בית אלקינו" בנין ביהמ"ק השלישי.

ומזה מובן גודל השמחה ביום הש"ק זה<sup>10</sup> - שבא לאחרי שבת נחמו ופעולתה, נחמה

(1) בראשית ב, א. וראה לקו"ת בהר מא, א. אוה"ת להצ"צ עה"פ. ועוד.

(2) ידועה השייכות המבוארת בש"ס (ולכן הוראות בזה לכאור"א מבנ"י) - שבשניהם (חמשה עשר באב ועשרים באב) התנדבו ובסמיכות זל"ז עצים ללשכת העצים (תענית כו, א). וראה לקמן ס"ד.

(3) "היום יום" ט' אייר. כש"ט הוספות סק"ז-קכט. וש"נ.

(4) תענית כו, ב - במשנה.

(5) שיחת חמשה עשר באב בתחלתה.

(6) תענית ל, סע"ב ובפרש"י ותוס' שם - מאיכ"ד פתיחתא לג.

(7) ובפרטיות: בטעם קביעת היו"ט דחמשה עשר באב מצינו בגמרא (תענית כט, ב) חמשה מאורעות שאירעו ביום זה, ויש לומר, שעל ידם נעשה התיקון

ד"חמשה דברים (ש)אירעו את אבותינו... בתשעה באב, ולפנ"ז "חמשה דברים... שבעה עשר בתמוז" (תענית כו, א).  
 (8) יל"ש ירמ"י בתחלתו (רמז רנט). וראה לקו"ש דברים שבת חזון תשד"מ ס"ג ואילך. וש"נ.  
 (9) ר"ה יח, ב.  
 (10) נוסף לשמחה דיום השבת בכלל - "ביום שמחתכם אלו השבתות" (ספרי בהעלותך יו"ד, יו"ד). ועאכו"כ בשנת השמיטה, שכולה "שבת לה" (ר"פ בהר), ולא עוד, אלא, ששנת שמיטה זו גם התחלתה וראשיתה - "ראש השנה" הכולל את כל ימי השנה (לקו"ת ר"ה נח, א. ועוד) - ביום השבת, וגם מצד ההכנה בשנה זו ל"הקהל", במוצאי שבעיבת, שהרי ההתאספות דכל ישראל יחדיו פועלת שמחה גדולה ביותר, וכמו שמאריך אדמו"ר הזקן בהלכות יו"ט (או"ח סתקכ"ט ס"א).

השלישי, שהוא ג"כ בית המקדש המשולש (ע"ד חוט המשולש<sup>9</sup>), שכולל הן את בית ראשון (שהי' בבחי' מלמעלה למטה<sup>10</sup>) והן בית שני (בבחי' מלמעלה למטה<sup>10</sup>), ובית נצחי<sup>11</sup>, בגאולה הנצחית שאין אחרי גלות<sup>12</sup>, כשהי' שלימות הגילוי דעצמותו ית' בתחתונים<sup>13</sup>, ושלימות החיבור ד"אני לדודי ודודי לי", "כל מקום שנאמר לי אינו זו לעולם".

ב. ומזה ישנו גם לימוד בנוגע להחשבון צדק דחודש אלול - שצריך להיות במיוחד בנוגע להמצב ד"עקב", עקבתא דמשיחא:

יש בכוחו של יהודי לעורר עצמו ולעורר יהודים אחרים, ובעיקר לעורר כביכול את הקב"ה - ש"בואו ונחשוב חשבוננו של עולם": לפי כל החשבונות (שהקב"ה הראה בתורתו ובהניסים שהוא עושה בעולם) הי' צריך הקב"ה כבר מזמן להביא את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו (כנ"ל), ובפרט בשנה זו, שלפי כל החשבונות והסימנים היא ה"שנה שמלך המשיח נתגלה בו"<sup>14</sup> (כמדובר כמ"פ בחדשים האחרונים),

ובפרט בבואנו מ"שלושת השבועות", שבנ"י עסקו בלימוד הלכות בית המקדש (בית הבחירה), שע"ז אומר הקב"ה<sup>15</sup> "אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקים בבנין הבית", ובפרט שהבית כבר עומד ובנוי למעלה, וצריך רק לרדת למטה<sup>16</sup>,

(9) קהלת ד, ב.  
 (10) ראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 62 ואילך.  
 (11) זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א. תקו"ת ת"ח.  
 (12) ראה מכילתא בשלח טו, א. תוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים קטז, ב. ועוד.  
 (13) ראה תניא פל"י (מו, א).  
 (14) יל"ש ישעי' רמז תצט.  
 (15) תנחומא צו יד. וראה בארוכה לקו"ש ח"יח ע' 412 ואילך.  
 (16) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

הנמוכה ביותר. כשם שעקב הרגל הוא החלק הכי תחתון בגוף האדם, עד"ז דרא דעקבתא דמשיחא הוא הדור הכי תחתון במשך כל הדורות, שבו שורר בעולם חושך כפול ומכופל. וכמבואר בחז"ל<sup>6</sup> הסימנים הבלתי רצויים על החושך דעקבתא דמשיחא (כ"בעקבות משיחא חוצפא יסגא" וכיו"ב). (ב) מלשון סוף ואחרית, שזה קאי על סוף ואחרית הגלות והימים, תיכף ומיד, ממש לפני ביאת המשיח<sup>7</sup>, כי כבר "כלו כל הקיצין" ועומדים מוכנים לגאולה.

ובפרט בדורנו זה ובזמננו זה, כמדובר כמ"פ, שכ"ק מו"ח אדמו"ר העיד והודיע, שכבר סיימו את כל הענינים, וסיימו גם "לצחצח את הכפתורים", והדבר היחידי שנשאר הוא - התנועה אחת של הקב"ה שיוציא את בני ישראל מהגלות ולהביאם אל ארץ הקודש... ולכן מבקשים וצועקים יהודים עוה"פ ועוה"פ - ועכשיו עוד יותר בתוקף מפעם - "עד מתי!?!...!"

והחיבור של שני הפירושים הוא, שדוקא מצד זה שעקבתא דמשיחא הוא התחתון ביותר בבחינת עקבים (וצריך לעלות מזה מלמטה למעלה), מתגלית השלימות של ביאת המשיח בגאולה האמיתית והשלימה (מלמעלה למטה).

ועד שנעשה החיבור של שני הענינים יחד (שבתחתון ביותר של הגלות נהיית הגאולה - "גולה" בתוס' אל"ף<sup>8</sup>) - בבית המקדש

(5) ראה תניא פ"ב.  
 (6) בסוף מס' סוטה. ועוד.  
 (7) ובפרט לפי הפירוש ש"עקבתא דמשיחא" קאי על העקב של משיח, ובלשון חז"ל: "צפה לרגליו של משיח" (יל"ש עמוס בסופו (רמז תקמט)), שהנה משיח בא וכבר שומעים פעמיו של משיח (כפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר).  
 (8) ראה ויק"ר ספל"ב. ועוד. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ובכ"מ. וראה שיחת ש"פ אחו"ק וש"פ אמור שנה זו (התוועדות תנש"א ח"ג ע' 177 ואילך; ע' 217 ואילך). וש"נ.

ובנוגע אלי, כאמור זו היתה ה"גירסא דינקותא".

אמנם אינני אומר שזה לא מפריע לי (תוארים ולשון-הרע הנ"ל) ושיש לי הנאה מכך, גם לא באופן ד"שויתי"<sup>7</sup>, היינו שזה שוה אצלי באותה מדה אם אומרים תואר של כבוד או תואר הפכי - אבל בנוגע למעשה זה לא פועל עלי ואינני עומד לשנות את השיטה שאמור"ר וכ"ק מו"ח אדמו"ר סללו ופתחו את הדרך, ופקדו שלא להתחשב עם ענינים של היפקד הכבוד, ואפילו לא להתחשב עם גזירה של אומות העולם, וכשמגיעים לפיקוח-נפש אסור לשתוק!

זהו פסק-דין ברור בשו"ע, המיוסד על פסק-דין ברור וגמור בגמ'<sup>8</sup> (שאין בו כל מחלוקת) - ש"הנשאל (בנוגע לפקו"נ) הרי-זה מגונה כו"ו ואסור לשתוק בענין של פקוח נפשות!

ג. ובנוגע לטענה 'היתכן שנטפלים לגויים?! הרי ראינו את הנהגת כ"ק מו"ח אדמו"ר: לכ"ק מו"ח אדמו"ר היתה ברירה לא "להתחיל" עם הגויים ולא "להתחיל" עם ה"אידישע גוים" (ה"ביסקציי"), וכך יכל לשבת רגוע וללמוד עם בני ביתו, עם תלמידיו ועם כל אלו שרצו ללמוד ממנו, ואף אחד לא היה נטפל אליו, על-אחת-כמה-וכמה שהיתה לו ברירה לברוח משם כפי שאחרים עשו

[ואינם מתביישים בכך עד היום הזה, למרות שיודעים שעי"ז הם סללו את הדרך גם לשני לעזוב את ה"ספינה" שלו ולברוח למקום בטוח כדי שיוכל ללמוד תורה מתוך מנוחה],

אבל כ"ק מו"ח אדמו"ר לא עזב את צאן מרעיתו, ונשאר שם עד שהכריחו אותו לנסוע משם - על-ידי-זה שנטלו ממנו את כל האפשרויות להתעסק בהפצת התורה והיהדות, מכיון שמאותו יום ואילך כל מי שבא אתו במגע ומשא "לקחו" (אסרו) אותו מיד באופן שלא הי' יכול יותר להתעסק בהפצת היהדות. ואדובה: כשהגיע מעבר לגבול, המשיך והחזיק את הקשר עם אלו שנשארו במדינה ההיא.

וכמדובר לעיל, רואים את הפירות ופירי פירות מזה: יהודים "חיים" ("לעבעדיקע אידן"), יראי שמים, לומדי תורה ומקיימי מצות, שיש להם מס"נ על הפצת היהדות, ואינם נבהלים מהגויים גם לא מה"אידישע גויים", ואינם נבהלים מה"גוי'שקייט" שאצל כל יהודי - ה"א-ל זר אשר בקרבך"<sup>9</sup>, ולא מחכים עד שיסתדרו עם היצה"ר הפרטי ועד אז נותנים ליהודים להתגלגל ברחוב בטענה שאני את נפשי הצלתי, אני עסוק עם עצמי, עם אשתו כגופו<sup>10</sup>, עם בנו ובתו וכו', שאין כאן המקום להאריך בזה.

(קטעים משיחת כ"ק מנחם אב ה'תשל"ט - בלתי מוגה)

(7) תהלים טז, ח. וראה צוואת הריב"ש ס"ב. תשמ" (יחי המלך" קצח ע' 13).  
 (8) יומא פד, ב ואילך. וראה גם שיחת י"ג תמוז תשל"ט ("יחי המלך" קסא ע' 12), שיחת יו"ד שבט תשל"ח ("יחי המלך" קצ ע' 12) ושיחת ש"פ ויק"פ

לע"נ הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי

מו"ל כתי הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"

ולע"נ זוגתו הרבנית חנה ח'י' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ונמצאים כבר לאחר חמשה עשר באב, ש"מכאן ואילך מאן דמוסיף יוסיף", "מחמשה עשר באב ואילך דמוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה יוסיף חיים על חייו"<sup>17</sup>,

ונמצאים כבר (קרוב לסיים) שתי שבתות אחרי ט"ז באב, שע"י שמירת שתי שבתות כהלכתן מבטיחה התורה ש"מיד נגאלים"<sup>18</sup>,

ונוסף לזה הרי זו שבת מברכים חודש אלול, החודש שבו הקב"ה נמצא כ"מלך בשדה", "ואז<sup>19</sup> רשאין (ויכולים<sup>20</sup>) כל מי שרוצה להקביל פניו, והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם",

ונוסף לזה - נמצאים אנו בבית הכנסת ובית המדרש ובית מעשים טובים, וביחד עם ציבור מישראל, ומכו"כ ציבורים (עשירות) מישראל -

מקבל יהודי (במקום ובזמן זה) את הכחות הגדולים ביותר וגם את הזכות ואחריות הגדולה ביותר לבקש ולצעוק להקב"ה: "עד מתי!?!...!"

\*

ג. כיון שכבר סיימנו את כל הענינים ד"מעשינו ועבודתינו"<sup>21</sup>, ובמילא צועקים ותובעים "עד מתי" (כמדובר לעיל) - נשאלת מיד השאלה המרעישת: כיון שכבר סיימנו את כל הענינים - כיצד יתכן, אם-כן, שמשח צדקנו עדיין לא בא?!...!

ד. ואולי יש לומר:

(17) תענית בסופה ובפרש"י.

(18) שבת קיח, ב.

(19) לקו"ת ד"ה אני לדודי (פ' ראה לב, סע"א ואילך).

(20) הוספת- (ביאור) כ"ק מו"ח אדמו"ר בסד"ה לך אמר לבי הש"ת (סה"מ הש"ת ע' 107. הש"ת ע' 285).

(21) ראה תניא רפ"ז.

ידועה אגרת הבעש"ט<sup>22</sup> בה הוא מוסר את מענה מלך המשיח על השאלה (דהבעש"ט) "אימתי אתי מר" - "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה". זאת אומרת שביאת המשיח תלוי בהפצת המעיינות חוצה, שמעיינות תורת החסידות יופצו ויגיעו עד ב"חוצה" - בפרטים הכי חיצונים והכי רחוקים ביותר דהבריאה.

כיון שלאחרי ריבוי הפעולות דרבותינו נשיאינו עד עתה בהפצת המעיינות חוצה, ובריבוי הכי גדול, עד בכל חוגי ישראל (כדלקמן) משיח עדיין לא בא - מסתבר אולי לומר, שישנו עוד סוג יהודים שאליהם הפצת המעיינות עדיין לא הגיעה, כדלקמן.

לא צריכים להאריך עד כמה רבותינו נשיאינו במשך הדורות פעלו בהפצת המעיינות חוצה - כיון שכל אחד יכול לראות זאת,

החל מגילוי תורת החסידות ע"י הבעש"ט, ואח"כ - ההוספה שנתוספה בזה מדור לדור ע"י רבותינו נשיאינו, עד לדורנו זה, שבו העבודה דהפצת המעיינות חוצה התרחבה - ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (ובפרט אחרי בואו לחצי כדור התחתון) - באופן נעלה יותר לגבי כפי שהי' לפני<sup>23</sup>:

נוסף על כל הביאורים והסברים וכו' בפנימיות התורה שנתוספו בדורנו זה (מיוסד על הכללים דפנימיות התורה שניתנו לפני זה<sup>23</sup>), נעשתה הפצת המעיינות חוצה<sup>24</sup> באופן

(22) נדפס בכש"ט בתחילתו. ובכ"מ.

(23) ע"ד שהוא בכללות התורה - כמארו"ל "כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל ניתן למשה מסיני" (ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. ועוד). ומבואר במק"א, שבמ"ת ניתנו למשה כללי התורה, וה"תלמיד ותיק מגלה פרטי הדבר, המיוסדים וכלולים (בהעלם) בהתורה שניתנה למשה מסיני" (ראה לקו"ש ח"ט ע' 252 ואילך. וש"פ).

(24) ושני הענינים תלויים זה בזה - כי דוקא ע"י הביאורים וכו' בתורת החסידות שנתגלו בדורנו זה, ישנו הכח להפיץ המעיינות בכל מקום ובכל דרגא, עד בחוצה שאין חוצה הימנו.

הימנה<sup>27</sup>, כמובן מזה גופא - שלאחר כל ההשתדלויות ופעולות בהפצת המעינות חוצה, שעל-ידם הגיעו בכל מקום (כנ"ל ס"ד), לא הגיעו (עד עתה) במקום זה.

1. ועכשיו נתוסף חידוש, שבימים האחרונים הודפס ספר התניא ב"ברייל" - שעי"ז נפעל חידוש בהפצת המעינות, שזה הגיע גם לסוג חדש ד"חוצה" (עבור "סגי-נהור")!

והגם שספר תניא זה לא הגיע לע"ע לכל בני השייכים לזה - הרי עצם הענין שישנה בעולם מציאות של ספר תניא ב"ברייל" - זה גופא מביא את ה"מעייין" דחסידות גם בסוג זה<sup>28</sup> ד"חוצה"; ונותן אפשרות שלמעיינות החסידות תהי' גישה גם לאותם יהודים הנמצאים ר"ל במעמד ומצב זה, שבחייהם תהי' להם שייכות לתורת החסידות.

2. [. ה. הנקודה העיקרית בכל האמור לעיל - הרי היא הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש. במילא - בין אם להאמור לעיל ישנה שייכות לזה, בין אם לאו - הרי עכשיו (לאחרי שכבר פעלו גם ענין זה בהפצת המעינות חוצה) דבר ברור, שתיכף ומיד ממש צריכה כבר לבוא הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו!

ואז תהי' גם שלימות הרפואה דכל בני, גם דיהודים אלו - כמארז<sup>29</sup> "לעתיד לבוא העורים מתרפאים שנאמר<sup>30</sup> אז תפקחנה עיני עורים". ויתירה מזה - "כשיבוא (הקב"ה) לרפאות העולם אינו מרפא תחילה אלא

27 להעיר ממארז"ל דסומא חשוב כמו כו' (גדרים סד, ב). ולהעיר גם מגדרים כ, א.

28 להעיר מתניא פל"ד (מג, ב): "ואף שאינו נותן אלא חומש הרי החומש מעלה עמו כל הארבע ידות לה' כו' ובקרבנות הי' כל החי עולה לה' ע"י בהמה אחת וכל הצומח ע"י עשרון סולת אחד בלול בשמן כו'".

29 ב"ד רפצ"ה. וש"נ.

30 ישע"י סה, לה.

שמקיף וחודר את חוגי היהדות הרחבים ביותר בכל מקום, יהודים מכל הסוגים והפצה בכל קצוי תבל, בכל חלקי וקצות העולם. כולל ובמיוחד - ע"י התרגום של ענינים בחסידות ללשונות דאומות העולם, שמאפשר את הגישה אליהם לכל אחד<sup>25</sup>;

וע"י כל הנ"ל - הגיעו מעיינות תורת החסידות לכל סוג (עכ"פ) מבנ"י ב"חוצה", עד גם "חוצה" שאין חוצה הימנה, באופן שכל יהודי - באיזה מקום ודרגא שיהי' - יש לו (עכ"פ) הכח והיכולת (אפילו אם לעת-עתה עדיין אין לו שייכות גלו' לזה) להשתייך ולהתקשר למעינות החסידות בחיי עצמו.

כיון שלאחרי כל זה, כל ריבוי הפעולות בהפצת המעינות חוצה עד עתה, ובריבוי הכי גדול, משיח עדיין לא בא - אולי יש מקום לומר (לכאורה), שעדיין נותר סוג ותחום מסויים ב"חוצה" שאליו ה"מעיינות" עדיין לא הגיעו עד עתה. ואולי זוהי המניעה האחרונה ל"אתי מר" (שבא כתוצאה מהפצת המעינות חוצה).

ה. ועלתה בדעתי סברא - שישנו סוג אותיות הכתב - שבו עדיין לא הגיעו מעיינות תורת החסידות (ע"פ הידיעות שהגיעו לכאן):

עבור אנשים - ל"ע - שאין ביכולתם לראות ר"ל (בהיותם "סגי-נהור"<sup>26</sup>), המציאו כתב מיוחד, שנקרא (בלשון המדינה) "ברייל", שבו אותיות הכתב בולטות, באופן שגם אדם שהוא סגי-נהור ר"ל, יכול למשש ולהרגיש באצבעותיו את האותיות, ועי"ז לדעת מה כתוב שם.

ומובן מאליו, שזהו מעמד ומצב גמור ד"חוצה", ויתירה מזה - "חוצה" שאין חוצה

25 ראה לקו"ש חל"ז ע' 43 ואילך. וש"נ.

26 ראה ברכות נו, א. ירושלמי פאה פ"ה ה"ה. ב"ד פ"ל, טו. ויק"ר פל"ד, יג. ועוד. - נתבאר באוה"ת בראשית ה'תורתלח, ב. סה"מ תרס"ח ע' לב. המשך תער"ב ח"א ע' ערה. ח"ב ס"ע אי"כ ואילך.

# בפיקוח נפש אסור לשתוק

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. כמדובר כמה פעמים<sup>1</sup>, כאשר דבר מסויים מכאיב הרי לא נוגע אם על-פי שכל יש תקוה שהצעקה תועיל ואתו אחד יעשה תשובה, אלא צועקים בגלל שזה כואב!

ואין שום נפקא-מינה האם הצעקה תועיל - כי לא זו סיבת הצעקה, אלא משום שהענין כואב!

[. א. אמנם מסתמא גם שקועים בענין זה - אבל ברור שאין לזה קשר לכך שמקבלים נחת-רוח או כבוד מהדיבור בזה, כי אם כבר מקבלים - הרי מקבלים את ההיפך (מכבוד כו'), וכבר הפסקתי לקחת זאת ללב!

ב. מישהו פעם שאל אותי: כיצד לא מפריע לי שאחד אומר עלי תואר פלוני<sup>2</sup>, והשני אומר תואר פלוני, והשלישי "עולה על כולנה" ומוסיף עוד כמה וכמה תוארים?

עניתי לו, שאצלי זה "גירסא דינקותא":

הקב"ה עזר לי (לא ע"י הבחירה והרצון שלי) שנולדתי בכור לאבי, שאח"כ מינוהו ל"רב ראשי" (כפי שקוראים לזה היום) בעיר יקטרינוסלב (כעת זה נקרא "דיניעפראפטרואוסק"), מכיון שבימים ההם ובמדינה ההיא היו צריכים לנהל ויכוח או לענות על שאלה וגידוף ברוסית, והיות שהייתי הבן הגדול של הרב הראשי - זה התגלגל עלי [שגם זה בין הגידופים עלי - שאני יודע רוסית . . .], לכן הורגלתי מאותם זמנים (לפני 65-60 שנה) שאין מה להתיישב ולשתוק ולהמתין לתואר של כבוד - אינני אוחז בזה, אסור לי לאחוז בזה, ולא לשם כך חניכו וגידלו אותי,

חונכתי שכאשר מדובר על ענין הקשור בפיקוח-נפש - אסור לשתוק! אפילו כשיודעים שתוך כדי דיבור (או מחר או לאחר זמן) פלוני-בן-פלוני יעביר לשון-הרע לפלוני-בן-פלוני.

לי זה לא יגיע (הלשון-הרע), ובמילא אינני מאותם "תליתא"י<sup>3</sup> שזה מזיק להם...

מה שכן מזיק הוא שאחר-כך בא יהודי ואומר "דברים שלא היו מעולם"<sup>4</sup> - המציאות היא שלא מדובר על הלאו ד"לא תחנם"<sup>5</sup> וכיוצא-בזה, אלא מדובר על פיקוח-נפש!

וכדי לא לתת מקום לטעות, אמרו פעם<sup>6</sup> וחזרו על-זה, וגם כתבו, הדפיסו ופרסמו, ובקשו שכל הרוצה יפרסם - שבשולחן-ערוך אורח-חיים הל' שבת סימן שכ"ט כתובים דברים ברורים בנוגע לענין זה - אך אצלו לא נגע ולא פגע, זה לא נקלט מכיון שהוא מושחד!

1 ראה "יחי המלך" רנב ע' 12. ועוד.

2 תואר של היפך הכבוד.

3 ראה ערכין טו, ב.

4 שמוותר למסור שטחים מצד הלאו של "לא תחנם" וכיו"ב, נגד פס"ד מפורש בשו"ע, כדלקמן בהשיחה.

5 ואתחנן ז, ב. פרש"י עה"פ. ע"ז כ, רע"א. רמב"ם

הל' עכ"ר פ"י ה"ג-ד. טושר"ע יו"ד סקנ"א ס"ח ואילך.

6 ראה לקו"ש חכ"א ע' 291 סכ"ה ואילך (תורגם

ללה"ק ב"יחי המלך" קלד ע' 16 ואילך). וראה עד"ז גם

ב"יחי המלך" קמג ע' 16 ואילך. קנב ע' 16 ואילך. קעד

ע' 12 ואילך. קצב ע' 12 ואילך. קצט ע' 12. ועוד.

באותו היום, לא בעוד משך זמן.

וכאמור, "כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה", כלומר, דבר זה מונח בידם של יהודים – אם הוא יעשה תשובה אזי "מיד הן נגאלין", ואם רוצה זה יכול להיות בשעתא חדא וברגעא חדא!<sup>13</sup>

ולאחרי שיסוד ועיקר הראי' לזה שמקווים שמישיח יבוא ביום זה ממש ישנו, הרי הוא מגלה את הפירוש ב"אחכה לו בכל יום שיבוא" (שמצד עצמו ה' אפשר לכאן' לפרשו באופן אחר), בתור סניף וסעיף הנוסף לעיקר הראי' ד"לישועתך קוינו כל היום" כו', כנ"ל<sup>14</sup>.

1. בנוסף לזה, ישנה ע"כ ראי' מהירושלמי [אע"פ שישנם הטוענים: מי מתחשב עם הירושלמי ומי לומד ירושלמי? הרי זה מיועד לבטלנים (בתורה עצמה), לאלו שאינם עוסקים ב"לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא"<sup>15</sup>...]:

מובא בירושלמי<sup>16</sup> ש"כ כל דור שאינו נבנה (ביהמ"ק) בימיו מעלין עליו כאילו הוא החריבו". והרוג'צ'ובער<sup>17</sup> לומד מכך להלכה שמזה מובן שחורבן ביהמ"ק הוא פעולה נמשכת, וכל זמן שלא בונים את בית המקדש – הרי זה "כאילו הוא החריבו"<sup>18</sup>!

ואם-כן, כיצד מרהיבים לומר ש"אחכה לו בכל יום – שיבוא" הכוונה היא לא היום אלא בעוד חודש או שנה, ועאכו"כ יותר, כאשר כל רגע שמישיח לא בא וביהמ"ק לא נבנה בחזרה הרי זה "כאילו הוא החריבו"!

וממשיכים לטעון – "אחכה לו בכל יום", ובנוגע ל"שיבוא" זה 'עסק' של משיח ומסתמכים עליו שיבוא מתי שירצה!

מה זאת-אומרת?! הרי משיח רוצה את מה שכל יהודי רוצה – שהגאולה תבוא מיד! ובאם הגאולה לא באה, אומר הכתוב<sup>19</sup>: "חלינו הוא נשא ומכאבינו סבלם גו' והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו", וכדאיתא בגמרא<sup>20</sup> שמישיח "יתיב בין עניי סובלי חלאים", כלומר, כל זמן שמישיח לא בא בגלוי בעוה"ז – הוא אדם חולה, ויש לו יסורים נוראים בכל רגע, רחמנא ליצלן!

ואם-כן, כיצד מרהיבים לומר שמישיח וכל יהודי יכולים לחכות משך זמן עד שמישיח יבוא? ועוד הולכים ואומרים שזה לא הסדר והדרך שלנו לצעוק ולתבוע שמישיח יבוא היום, כל זה לאחרי שזה מפורש בתורה, כנ"ל!

מה זאת-אומרת שביאת המשיח תדחה לזמן מאוחר יותר?!

ידוע מה שאומרת הגמרא בעירובין<sup>21</sup> [שאמנם היא מהמסכתות שאינן נלמדות בישיבות... אך היא מסכת בש"ס] אודות "האומר שמועה זו נאה ושמועה זו אינה נאה כו'", כלומר, הוא אינו אומר ששמועה זו אינה תורה מסיני אלא שהיא "אינה נאה", דהיינו, שלא יפה לדבר עלי' – אומרת הגמרא איך הוא נקרא...

המשך בסוף עמוד 7

(13) זח"א קכט, א ואילך.

(18) ראה שיחת י"ב תמוז תשד"מ – "יחי המלך"

תקכד ע' 6 ואילך.

(19) ישעיה נג, ד-ה.

(15) יומא כו, א.

(16) יומא פ"א ה"א. וכו' במדרש תהלים קלז, י.

(17) סה"ש תנש"א ח"ב ע' 496 וראה שם הע' 65 ואילך.

(21) סד, א.

העורים<sup>31</sup>, באופן שהם נעשים "סגי-נהור" למעליותא, יש להם ריבוי אור בפשטות (באופן שאין זה ממעט ח"ו מכח הראי' הגשמי<sup>32</sup>), ובמילא יש להם האפשרות לקרוא וללמוד תורה גם מאותיות הכתב הרגילות - כאחד העם.

ולהעיר, שאז (בזמן הגאולה) לא יצטרכו גם לאותיות הכתב - כיון שכל בני"י ישמעו תורה מעצמות ומהות, כמ"ש "תורה חדשה מאתי תצא"<sup>33</sup>, ע"י ה"תלמיד ותיק" האמיתי - משיח צדקנו, ש"למד כל העם"<sup>34</sup> ה"תורה חדשה" מעצומה בתוספת ביאור והסברה וכו', ולימוד בבחינת ראי' דוקא<sup>35</sup>, באופן שלא יצטרכו לאותיות הכתב, וכמובן גם ממש<sup>36</sup>

(31) מדרש תהלים קמו, ח.

(32) ראה דרושי חסידות שבהערה 26.

(33) ישעיה נא, ד. ויק"ד פ"ג, ג.

(34) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב. - וראה בכ"ז בארוכה "קונטרס בענין תורה חדשה מאתי תצא" (התנועדות תנש"א ח"ג ע' 278 ואילך). וש"נ.

(35) ראה לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ.

(36) ירמי' לא, ג.

המשך מעמוד 10:

ז. אעפ"כ, כאשר באים עם טענות אלו לחב"ד'ציק – הוא מתבלבל ואין לו מה להשיב!...

מה זאת-אומרת שאין לך מה להשיב, כאשר המענה מפורש בתנ"ך, בגמרא ובמדרשים וכו'?! ובפרט שהשואל עצמו יודע שזהו היפך האמת!

ואין להאריך בדבר המבהיל, ובדבר המצער עד כדי הבהלה, מדברים רק בשבחם של ישראל – שכל השאלות והסיפיקות הללו באות מצד ה"יצרו אנסו"<sup>22</sup> של היהודי המכסה על רצונו הפנימי, ובכדי לבלבל אותו מביא היצר ראיות מהתורה, ע"ד מה שפרעה טען (כנ"ל<sup>23</sup>) "כי אותה אתם מבקשים"<sup>24</sup> (כלומר שטענתו של פרעה היא שכן הוא רצונם של בני ישראל, כביכול, ע"פ תורה!).

וכאמור, לא זקוקים כלל להסברות וראיות – כשיגשו לשאול אצל חולה ר"ל, מתי הוא חפץ בישועה ורפואה – ישמעו מה יענה. והרי מובן במכל-שכן בנוגע לחולי הגלות של כלל ישראל – ש"לישועתך קוינו כל היום" פירושו שהישועה תבוא היום ממש.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ עקב היתשד"מ - בלתי מוגה)

(24) בא י, יא.

(22) רמב"ם הל' גירושין פ"ב ה"כ.

(23) המדובר קודם בהתועדות – ס"ו בהנחה.

# לדעת לענות בלי להתבלבל

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

א. בנוגע למה שדובר על-כך שיהודי צריך לצעוק "עד מתי" – מתי תבוא כבר הגאולה?  
בא ה"יצר" ומביא ראיות ע"פ "תורה" שלא צריכים להתנהג כך, כיון שאין זו דרכנו וזה לא סדר ע"פ שולחן-ערוך.

וממשיך לטעון, שמה שאומרים "אחכה לו בכל יום שיבוא"<sup>2</sup> – הפירוש בזה הוא: "אחכה לו בכל יום – שיבוא" – מי יודע מתי?!

עד שהתבטאו<sup>3</sup> – שיתכן מאוד שמשיח יבוא בעוד... 1900 שנה רחמנא ליצלן!... כשם שהגלות נמשכה 1900 שנה עד עכשיו, כך יתכן – טוען הוא – שהיא תמשך עוד 1900 שנה, רחמנא ליצלן!...

לא הי' דבר כזה מעולם – שאחד ירהיב לומר בגלוי שיהודים יכולים לשבת 'תקועים' בגלות כזו עוד 1900 שנה!

ואין פוצה פה ומצפצף!...

ב. וההבהלה בזה גדולה יותר:

כאשר שואלים אצל חב"ד'ניק הלומד חסידות ועוסק בלהט ("קאָכט זיך און טוט") בענינים המביאים את הגאולה: מהיכן המקור לזה שצריכים לצעוק "עד מתי" ולבקש שמשיח יבוא תיכף ומיד? – הוא מתבלבל ונבהל ("ווערט צעטומלט")!

מה אתה מתבלבל? הרי דיברו יותר ממאה ואחת פעמים על הראיות לזה שיהודי מבקש שמשיח יבוא היום – לא בעוד כמה חודשים, ועאכו"כ לא בעוד כמה שנים ר"ל, אלא שמשיח יבוא תיכף!

ובכלל הרי כתוב "אחישה"<sup>4</sup>, והגמרא אומרת<sup>5</sup> "כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה", ואם-כן, תעשה תשובה ותביא על ידי כך את הגאולה!

אתה מתעצל לעשות תשובה? – "יגעת ומצאת"<sup>6</sup>, תתייגע בעצמך עד שתעשה תשובה, ועי"ז "מיד הן נגאלין" (כפס"ד הרמב"ם)?!

ג. ובנוגע לעצם השאלה הנ"ל – שאפשר לפרש את הכוונה "אחכה לו בכל יום שיבוא": "שיבוא" בעוד משך זמן ולא ביום זה ממש – הרי אין זו שאלה כלל, ובהקדים:

בכמה מקומות מוצאים, שכאשר מביאים ראיות להסברת ענין – מביאים כמה ראיות. אך כמובן לכל לראש אומרים את יסוד ועיקר הראי', ולאחמ"כ מביאים ראי' נוספת, עוד סעיף וסניף לעצם ועיקר הראי', ובלשון הידוע – "ועוד יש לומר". או בלשון המשנה (בכ"מ

(1) שיחת ש"פ פינחס ה'תשד"מ – נדפסה ב"יחי המלך" גליון תקכה עמוד 3 ואילך.  
(2) מה"ג עיקרים. ראה לקו"ש חכ"ג ע' 394 ואילך.  
(3) בחוג מסויים באה"ק.  
(4) ישע"י ס, כב. סנהדרין צח, א.  
(5) שם צז, ב.  
(6) מגילה ו, ריש ע"ב.  
(7) הל' תשובה פ"ה ה"ה.

בפרקי אבות<sup>8</sup> – ש"יש נוהגין<sup>9</sup> ללומדם בתקופה זו, בשבתות הקיץ) – "ואומר".

מכך גם מובן, שלפעמים הראי' הנוספת מצד עצמה אינה חזקה כל כך, כיון שאפשר לפרשה באופן אחר (ואזי היא אינה ראי' לענינו); אבל לאחר שמיאיים את הראי' הראשונה והעיקרית, הרי היא מגלה מהו הפירוש של הראי' הנוספת, ואז מובן שגם היא משמשת כראי' לנדון המדובר.

עד"ז בענינונו:

כמדובר כמ"פ<sup>10</sup>, יסוד ועיקר הראי' שצריכים להאמין, לקוות ולבקש שמשיח יבוא היום ממש היא לא מ"אחכה לו בכל יום שיבוא", זהו רק סעיף וסניף לראי', אלא עיקר ועצם הראי' היא ממקום אחר (כדלקמן); ו"אחכה לו בכל יום שיבוא" אכן אפשר לכאורה לפרש בשני אופנים: א) "אחכה לו בכל יום שיבוא" בכל יום, ב) "שיבוא" במשך הזמן (ר"ל). אבל לאחר שיודעים את עיקר ועצם הראי' לכך, הרי זה מגלה לנו כבר שהפירוש ב"אחכה לו בכל יום שיבוא" הוא – שיבוא ביום זה ממש.

ד. הנה, עיקר ועצם הראי' לזה היא מנוסח התפלה שכל יהודי אומר בכל יום בתפלת העמידה: "לישועתך קוינו כל היום", "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" ובשבת ויו"ט – "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים":

כאשר אומרים "לישועתך קוינו כל היום" בתפלת מנחה (לדוגמא), הרי לא מתכוונים לבקש שהישועה תהי' מי יודע בעוד כמה זמן, ובטח לא בעוד 1900 שנה (ר"ל)... אלא מתכוונים שהישועה תהי' ביום וברגע זה ממש – "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", ותחזינה עינינו (לא עיניהם של אנשים מדור אחר) בשובך לציון!

היות ואם הכוונה היא שהישועה תבוא מי יודע בעוד כמה זמן – מדוע חוזרים ע"כ שוב פעם בתפלת ערבית, שהיא בכלל "רשות"<sup>11</sup>?! אלא בודאי מתכוונים בתפלת מנחה שהישועה תבוא מיד, וכאשר מגיע הזמן של תפלת ערבית ומשיח התעכב ח"ו, אזי מבקשים שוב פעם "לישועתך קוינו כל היום" – שיבוא מיד.

ה. באמת לא זקוקים כאן להסברות וביאורים כלל –

כאשר ישאלו אצל חולה ר"ל, מה הוא מבקש על רפואתו וישועתו הפרטית – האם מתכוון ב"לישועתך קוינו כל היום" (וכיו"ב) שרפואתו וישועתו יגיעו בעוד 1900 שנה... – מובן ופשוט מה יענה, ללא צורך בהתבוננות, שהוא רוצה להתרפאות מחוליו תיכף ומיד!

עד"ז מובן בפשטות בנוגע לחולי של כלל ישראל – הגלות, שכאשר מבקשים "לישועתך קוינו כל היום" לא מתכוונים לישועה בעוד 1900 שנה, אלא עכשיו, תיכף ומיד!

וכפסק-דין הרמב"ם<sup>7</sup> – "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין", ש"מיד" בהלכה בודאי פירושו לכל-הפחות באותו יום; יש מקום לשאול האם הכוונה למהלך מיל, 18 דקות או 24 דקות<sup>12</sup>, אך בודאי הכוונה באותו יום.

וכלשון הנ"ל בתפלה: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", ש"מהרה" בודאי הכוונה

(8) פ"י, משניות ב, ז, ח, ט, י, יא.

(9) נוסח ההקדמה לפרקי אבות בסידור אדה"ז.

(10) ראה "יחי המלך" תמג ע' 5. ועוד.

(11) ברכות כז, ב. רמב"ם הל' תפלה פ"א ה"י.

(12) שו"ע אדה"ז א"ח סתנ"ט ס"י. וראה לקו"ש ח"ב ע' 618 ואילך. וש"נ.